

## پایانی بر سناریوهای رسانه‌ای تضعیف و حذف تیم ملی از جام جهانی پروژه تحریم فوتبال ایران نگرفت



# IRAN

**گروه سیاست /** از اواسط آبان ماه سال جاری مسابقات فوتبال جام جهانی ۲۰۲۲ در کشور قطر برگزار می‌شود که تیم ملی ایران نیز در این رقابت‌ها به مصاف حریفان خود خواهد رفت. انگلیس، آمریکا و ولز حریفان ایران در این دوره از مسابقات هستند. گروهی که تیم ملی فوتبال کشورمان در آن قرار دارد به طور طبیعی و به دور از هر مسأله

مستقل است اما هنوز نیز تحت حاکمیت انگلیس قرار دارد. این مسأله پیش از هر عامل دیگری دارای حساسیت است و به طور طبیعی و ناخودآگاه وجهه سیاسی ماجرا را به وجود ورزشی آن غالب خواهد کرد. از این رود در این مطلب با نگاهی به اتفاقات اخیر، علل و انگیزه‌ها و شیوه‌های هجمه به تیم ملی مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

### نگاهی به وجوه متمایز جام جهانی ۲۰۲۲

این دوره از مسابقات فوتبال جام جهانی، اولین دوره برگزاری جام جهانی پس از پاندمی کرونا در جهان است. همچنین مسابقات در کشوری برگزار می‌شود که دمای حرارت هوا معمولاً در سطح بالایی قرار دارد و از این رو این دوره از مسابقات به جای برگزاری در اوج فصل گرما که معمولاً از اواخر فصل بهار آغاز می‌شد و تا اوایل فصل تابستان ادامه داشت، در میانه‌های فصل پاییز برگزار می‌شود تا محل برگزاری رقابت‌ها به نسبت باقی ایام سال گرمای قابل تحمل‌تری داشته باشد. در این دوره از مسابقات کشور روسیه که مدتی است با کشور اوکراین درگیری نظامی دارد، حضور ندارد و مسأله عدم حضور تیم ملی فوتبال روسیه در این دوره از رقابت‌ها بخش قابل توجهی از حاشیه‌های سیاسی در اخبار و تحلیل‌های سیاسی در جهان را به خود اختصاص داده است. تیم ملی فوتبال روسیه به واسطه جنگ با کشور اوکراین از جام جهانی ۲۰۲۲ حذف شد. مجموعه این اتفاقات بیش از هر چیز دخیل بودن سیاست در فوتبال و حتی جهت‌دهی به جریان‌های فوتبالی توسط سیاست را یادآوری و بیش از پیش اثبات کرده است. جمهوری اسلامی ایران با سه کشور انگلیس، آمریکا و ولز در گروه B جام جهانی ۲۰۲۲ همگروه است که پیش از هر برآیند فوتبالی و غیره درباره این گروه، نمود سیاسی ترکیب این گروه البته که در قالب قرعه‌کشی و شانس چیدمان شده است، خود از اهمیت بسیار برخوردار است. زیرا انگلیس طی سده‌ها به دخالت در امور داخلی و استثمار مردم و کشور ایران مشغول بوده و در عصر حاضر نیز با اعمال سیاست‌های خصمانه و ظالمانه در نظام نوین سلطه جهانی سرنوشت ایران و ایرانی را بارها



دستخوش سیاست‌بازی و سیاست‌ورزی خود در قالب اجماع دولت‌های سلطه‌گر و غیره قرار داده است. لذا تاریخ ایران از چند صد سال پیش تاکنون شاهد ردپای اقدامات ضدایرانی و سلطه‌گر انگلیس علیه ایران و ایرانی بوده است. در کنار آن آمریکا نیز در گروه ایران قرار دارد؛ کشوری که در قرن حاضر از هیچ ظلم مسلم بین‌المللی و تحقیر و جور در حق حاضر ایران، از کودتا و تغییر دخالت‌گونه دولت‌های داخلی گرفته تا تاراج نفت و ترور و جنگ و گسیل دادن تروریست‌های نیابتی به سوی امنیت ایران و سایر دشمنی‌ها فروگذار نکرده است. بنابراین اساساً دشمنی و خصم و خاطرات سیاه مردم ایران از سیاست‌های سلطه‌گر و نفوذکننده و ظالمانه انگلیس و آمریکا در کهن‌الگوی ایرانی و حافظه جمعی مردم ایران ریشه دارد. لذا طبیعی است که نه چندان دور از انتظار که حتی به‌طور ناخودآگاه در میدان‌های غیرسیاسی جهانی نیز باقره و تأثیری ولو اندک از این دشمنی و خصم و کینه و خاطرات سیاه از سوی مردم ایران به این دولت‌های مذکور وجود داشته باشد. تیم فوتبال ولز نیز دیگر کشوری است که با ایران در این گروه همگروه است و این کشور نیز اگرچه در ظاهر به‌عنوان یک کشور مستقل شناخته می‌شود اما در نهایت تحت سیاست‌های انگلیس و آرمان‌ها و اهداف این کشور به حیات سیاسی خود ادامه می‌دهد. با این اوصاف که ذکر آن رفت حتی برای کسانی هم که تاکنون اعتقادی به دخالت و نفوذ سیاست در فوتبال نداشته‌اند، اکنون جای تردیدی باقی نمی‌ماند که سیاست نه فقط از ورزش بلکه از هیچ چیز دیگر جدا نیست؛ بنابراین نوع کنش‌ها و مسائل حاشیه‌ای پیرامون این گروه می‌تواند منجر به تغییر نگرش و باور کسانی باشد که فوتبال را فقط محل و محمل و آوردگاه ورزشی می‌دانند و پس.

### بالاخره ورزش از سیاست جدا هست یا نیست؟!



به‌طور طبیعی این دوره از مسابقات برای افکار عمومی داخل ایران به احتمال قریب به‌یقین دارای رنگ و وجوه سیاسی خواهد بود. چنان که در همان ابتدای مشخص شدن گروه‌های رقیب، روزنامه انگلیسی گاردین در واکنش به این اتفاق، این گروه را گروه دیپلماسی نامیده بود و گری نوبل مدافع سابق تیم ملی انگلیس نیز با اشاره به روابط سیاسی دولت‌های سه کشور و چالش‌های میان آنها، این بازی‌ها را هیجان‌انگیز دانسته بود. شبکه فرانس ۲۴ با تهیه گزارشی از روابط سیاسی ایران و رقبای فوتبالی‌اش بیان کرده بود که ایالات متحده از زمان انقلاب اسلامی رقیب اصلی دیپلماتیک ایران بوده است. این شبکه همچنین به بازی ایران و آمریکا در جام جهانی ۱۹۹۸ اشاره کرد و اینکه ایران در زمین مسابقه، آمریکایی‌ها را شکست داده است. این شبکه همچنین واکنش برهاتر و اجتناب‌اش از اظهار نظر سیاسی را مورد توجه قرار داده بود که پس از قرعه‌کشی گروه‌ها در دوچه گذشته بود: «گروه ما یک گروه سیاسی است اما من به این موضوع اهمیتی نمی‌دهم. ایران روی موفقیت در جام جهانی متمرکز است و ما هم روی همین موضوع تمرکز کرده‌ایم.» همچنین او بیان کرده که فوتبال فراتر از بسیاری از مسائل سیاسی است. هم پرداخت رسانه‌های داخلی و بین‌المللی به موضوع و هم واکنش‌های گسترده کاربران شبکه‌های اجتماعی نشان می‌دهد که هنوز هم این رویداد ورزشی یک رویداد

سیاسی به شمار می‌رود. به نظر می‌رسد کشورهای غربی همواره در پشت نقاب تزیین به فوتبال نیم‌نگاه سیاسی داشته‌اند و در وقت مناسب به بهره‌برداری سیاسی از آن اندیشیده و حتی به آن عمل کرده‌اند. مسأله چرایی و چگونگی حذف روسیه از جام جهانی فوتبال ۲۰۲۲ اثبات دیگری بر این مدعا بوده که اولا ورزش هیچ‌گاه از سیاست جدا نبوده است و ثانیاً این که ایالات متحده و هم‌پیمانانش سیاست سلطه خود را حتی در ورزش نیز به کار گرفته‌اند. در ناآرامی‌های اخیر در کشور، برخی جریان‌های زرد سیاسی معاند و همچنین رسانه‌های فارسی زبان خارجی تمایل دارند تا با هدف تهییج افکار عمومی و خصوصاً تهییج نوجوانان و جوانان، حضور تیم ملی فوتبال ایران و حتی نتایجی را که سبب می‌کند، به طریقی به این ناآرامی‌ها پیوند زده تا از آن بهره‌برداری سیاسی کنند. اما متناقض بودن نسبت ورزش با سیاست تنها به فوتبال خلاصه نمی‌شود؛ برای نمونه هادی ساعی، رئیس فدراسیون تگواندو در واکنش به اقدام انگلیسی‌ها مبنی بر ویزا ندادن به اعضای تیم ملی تگواندو، گفته بود که شعار می‌دهند ورزش باید جدا از سیاست باشد، اما باز هم مسائل سیاسی را در ورزش دخالت دادند و متأسفانه این اتفاق و عدم حضور در این مسابقات کار ما را برای کسب سهمیه المپیک پاریس سخت خواهد کرد. گفتنی است در پی این اقدام، ۷ عضو تیم ملی تگواندو ایران به‌دلیل صادر نشدن ویزا از سوی کشور انگلیس حضور در رقابت‌های گرنپری منچستر را از دست دادند.

### خرید و فروش وطن در بازار داغ نظرسازی!



در این میان، بازار طراحی و انتشار نظرسنجی‌های متنوع نیز داغ است؛ برای نمونه در تازه‌ترین این دست نظرسنجی‌ها از کاربران پرسیده شده که «با توجه به رخداد‌های پیش آمده و دادخواستی که به فیفا برای تحریم فدراسیون فوتبال ایران، ارائه شده، آیا با حذف تیم ملی از جام جهانی موافقت می‌کنید؟» پاسخ برخی کاربران که با این نظرسنجی با تشکیک مواجه شده‌اند، نیز قابل تأمل است؛ برخی از هدف نامعلوم چنین نظرسنجی‌هایی پرسیده‌اند و برخی دیگر نیز از مواجهه غیرعقلانی و احساسی با مسائل ملی گلایه کرده‌اند. نشریه «مارکا» اسپانیا در گزارشی از برگزاری جلسه فیفا در روز شنبه در اوکلند و عدم طرح موضوعی در زمینه حذف تیم ملی ایران از جام جهانی ۲۰۲۲ در حالی خبر داده که در یک هفته گذشته شایعات زیادی از سوی رسانه‌های انگلیسی و ایتالیایی در زمینه احتمال حذف تیم ملی کشورمان از جام جهانی ۲۰۲۲ با ادعاهایی واهی مطرح شده بود. برخی نیز سعی داشتند با ارتباط دادن مسائل اخیر به تیم ملی و ملی پوشان، از قهرمانان فوتبال ایران در راستای پیشبرد مقاصد سیاسی خود استفاده کنند. در همین راستا روندهایی وجود داشت که سعی داشتند برخی بازیکنان مطرح مانند علی دایی را در برابر تیم ملی نشان دهند؛ سایت CNN آمریکا اخیراً در گزارشی عنوان کرد که چهار بازیکن سابق تیم ملی ایران خواستار تعلیق فدراسیون فوتبال هستند و می‌خواهند تیم ملی فوتبال ایران از جام جهانی حذف شود. این رسانه آمریکایی نوشت در نامه‌ای که از سوی شرکت حقوقی اسپانیایی به نام «روریتو هونرتا» و «کرسپو» تنظیم شده است، علی کریمی و مهدی مهدوی‌کیا، مهرداد پولادی و بهشاد بیابوزاده زیر آن را امضا کرده و خواهان کنار گذاشتن تیم ملی از جام جهانی هستند. اما CNN پس از مدتی به اشتباهش پی برد و خبرش را اصلاح کرد. این شبکه آمریکایی در نسخه دوم گزارش نوشت: نام ۴ بازیکن سابق تیم ملی ایران به اشتباه در این خبر درج شده بود!

### تیم ملی به دور از حاشیه

در شرایطی که ملت ایران انتظار راهیابی تیم ملی به این مرحله حساس را کشیده و ملی پوشان نیز از مدت‌ها قبل با تلاش و زحمات طاقت فرسا، خود را برای چنین رقابت‌ها و چنین روزیابی آماده کرده‌اند، به نظر می‌رسد هدف اصلی رسانه‌های بیگانه از چنین القانات رسانه‌ای، در درجه اول تضعیف روحیه شما و تلاش برای القای سستی و ناامیدی در عزم راسخ شما برای قهرمانی است. هر کس که ذره‌ای علاقه به میهن خود داشته باشد، از شما حمایت خواهد کرد؛ زیرا شما قبل از هر چیز نماینده ملت ایران هستید؛ ما بی‌صبرانه منتظر آغاز این رقابت‌ها هستیم تا حاصل زحمات شما در طول این مدت را نظاره گر باشیم. آنچه در رسانه‌ها می‌بینید و می‌خوانید، حتی اگر واقعی باشد، القانات جمعیتی محدود است؛ اما به شمار زیاد حامیان واقعی تان فکر کنید و هر زمان که احساس کردید رسانه‌ها می‌خواهند ذره‌ای در روحیه قهرمانی شما خلل وارد کنند، به جمعیت عظیم چند ده میلیونی فکر کنید که قرار است در هر جایی که هستند پای تلویزیون‌ها بنشینند و بازی‌های جانانه شما را تماشا کنند.



### چه کسانی از تیم ملی و موفقیت آن در جام جهانی احساس خطر می‌کنند؟

کسانی که می‌خواهند مردم را به خیابان‌ها بکشانند و با آیین بردن آرامش جامعه، مقاصد براندازانه خود را به پیش ببرند؛ آنها به خوبی می‌دانند که مردم علاقه‌مند به دنبال کردن بازی‌های ملی هستند و از اینکه علاقه‌مندان پای بازی‌ها بنشینند و به زعم رسانه‌های بیگانه، خیابان‌ها به خاطر دیدن مسابقات خلوت شود، احساس خطر می‌کنند. کسانی که به دنبال تضعیف جمهوری اسلامی هستند، حالا سعی دارند با القای این روند که تیم ملی مردم ایران نیست و تیم جمهوری اسلامی است، هم روحیه ملی پوشان را تضعیف کنند و هم از اعتبار تیم ملی نزد جامعه بکاهند؛ تلاشی که تاکنون راه به جایی نبرده و حتی عزم ملی پوشان را نیز برای کسب موفقیت در رقابت‌ها راسخ‌تر کرده است.

کسانی که تاکنون در ظاهر ادعای حمایت از ورزشکاران ایرانی را داشته‌اند و به زعم خود، رویکردهای سیاسی جمهوری اسلامی را مانع از موفقیت ورزشکاران دانسته‌اند و تأکید می‌کردند که ورزش از سیاست جداست، حالا در موضوعی متناقض، ورزش را کاملاً سیاسی کرده‌اند و در تلاشتن تا از تیم ملی تیمی سیاسی بسازند و با برچسب‌های سیاسی، رقابت‌های پرطرفدار را به حاشیه بکشانند.

رسانه‌های بیگانه و مخالفان ایران به خوبی دریافته‌اند که تیم ملی از چنان محبوبیتی در میان مردم برخوردار است که می‌تواند انسجام ملی را بیش از پیش مستحکم کند؛ بر همین اساس، چنین اتفاقی را مخالف پیشبرد مقاصد خود برای آشوب آفرینی و تفرقه افکنی میان بخش‌های مختلف جامعه ایران قلمداد می‌کنند و تمام عیار علیه آن تلاش خود را به کار گرفته‌اند. اگرچه شاید در آمیخته نبودن سیاست با ورزش حالتی مطلوب است، اما نمی‌توان انکار کرد که در حال حاضر ورزش سیاسی شده است و به وجود آوردندگان این وضعیت نیز به مردم و مسئولان ایران که کشورهای غربی و سلطه‌گر بوده و هستند. پس در چنین شرایطی حتی اگر ورزش در واقعیت هم سیاسی نباشد، جامعه از آن برداشت سیاسی می‌کند و نمی‌تواند انگاره‌های سیاسی خود را در حین رقابت‌های ورزشی کنار بگذارد. زمانی که ایران و آمریکا بازی دارند، همگان آرزوی پیروزی ایران بر آمریکا را دارند و این آرزو، تنها به عنوان یک رقیب ورزشی نیست، بلکه تقابل سیاسی ایران و آمریکا در تمام این سال‌ها این انگاره را پررنگ ساخته و به این آرزو عمق بخشیده است.



مشخص نیست کسانی که علیه تیم ملی هجمه می‌کنند، از ملی‌پوشان دقیقاً چه انتظاری دارند. اما به کارگیری هشتگ‌ها و عباراتی نظیر بی‌غیرت و وطن فروش علیه تیم ملی، تحریم تیم ملی و تحریم ورزش نشان می‌دهد که آنها می‌خواهند ملی پوشان را به نقطه‌ای بکشانند که از تیم ملی استعفا دهند؛ احتمالاً پیشفرض آنها این است که تیم ملی، تیم ملی جمهوری اسلامی است و نه تیم ملی ایران! اما باید این سؤال را از آنها پرسید که اساساً چه کسانی به شما حق داده‌اند برای تیمی که متعلق به تمام ملت ایران است، تصمیم بگیرید و خود را نماینده تمام ملت بدانید؟

نگاهی به روندهای رسانه‌ای در فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی نشان می‌دهد که حتی اغلب



کسانی که نسبت به اتفاقات اخیر، اعتراض دارند، باز هم ترجیح می‌دهند که از تیم ملی حمایت کنند. مهم‌ترین فشارها علیه تیم ملی در قالب انتساب صفات نامناسب و غیراخلاقی، فشار بر نهادهای بین‌المللی برای حذف تیم ملی ایران و تلاش برای وادار کردن اعضای تیم ملی به اتخاذ موضع سیاسی با هدف حاشیه‌سازی برای آنها صورت می‌گیرد. آنچه رسانه‌ها سعی دارند القا کنند، آن است که مردم ایران خواهان حذف تیم ملی هستند، اما حقیقت آن است که این موج‌ها تنها القانات رسانه‌ای بیش نیستند. تلاش برای جوسازی و جنجال‌سازی با هدف تضعیف روحیه تیم ملی اخیراً در قالب طراحی نظرسنجی‌های مجازی صورت می‌گیرد که حتی اگر فرض کنیم بخش اعظم رای دهندگان، ربات‌ها نباشند، باز هم جمعیت رای دهندگان، به قدری ناچیز است که حتی قابل ذکر و قابل طرح در رسانه نیست.

رسانه‌های بیگانه و مخالفان ایران بخوبی دریافته‌اند که تیم ملی از چنان محبوبیتی در میان مردم برخوردار است که می‌تواند انسجام ملی را بیش از پیش مستحکم کند؛ بر همین اساس، چنین اتفاقی را مخالف پیشبرد مقاصد خود برای آشوب آفرینی و تفرقه افکنی میان بخش‌های مختلف جامعه ایران قلمداد می‌کنند و تمام عیار علیه آن تلاش خود را به کار گرفته‌اند

عکس: نسیم احمدی / ایران ورزشی